21

Ramazan Günlüğü

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1447/2026

Tanıtım Şeması

Ayet

"Bir hayrı açıklar veya gizlerseniz yahut bir kötülüğü affederseniz (bilin ki), Allah da çok affedicidir, her şeye hakkıyla gücü yetendir."

(Nisâ suresi, 149. ayet.)

Hadis

Hz. Âişe şöyle demiştir: "Resulullah, ramazanın son on gününde itikâfa girer ve 'Kadir Gecesi'ni ramazanın son on gününde arayın.' derdi."

(Buhârî, Fadlü leyleti'l-kadr, 3.)

Ramazan Sözlüğü

İtikâf:

"Bir yerde bulunmak, bir yere yerleşmek, bir yerden ayrılmamak" gibi anlamlara gelir. Ramazan ayının son on gününü Yüce Allah'a ibadet maksadıyla bir cami veya mescitte geçirmektir. Hz. Peygamber her ramazan ayının son on günü, mescitte itikâfa çekilirdi. Bundan dolayı itikâf, sünnet bir ibadettir. İtikâf yapan kişi, zorunlu ihtiyaçları dışında itikâf süresince bulunduğu yerden ayrılmaz. Bu sürede vaktini Kur'an-ı Kerim okuyarak, namaz kılarak, oruç tutarak, tefekkür ederek, Allah'ı (c.c.) zikrederek ve ilim öğrenerek geçirir.

Mukabele
21. Cüz

Dua

"Rabbim! İşlerimi kolaylaştır, zorlaştırma! Rabbim! İşlerimi hayırla sonuçlandır."

Mani

Herkes sabırla bekler
Zayi olmaz emekler
İftara geliyoruz
Hazırlansın yemekler.

Şehirler ve Mekânlar

Tac Mahal

Hindistan'ın Agra şehrinde 17. yüzyılda inşa edilen Tac Mahal, İslam türbe mimarisinin en başta gelen eseridir. Babür hükümdarı Şah Cihan ile eşi Banu Begüm arasındaki muhabbetin timsali hâline gelmiştir. Tac Mahal, eşsiz güzelliğiyle dünya üzerinde inşa edilmiş eserlerin muhteşem örneklerinden biridir. Ana türbe binası, mescit, kabul salonu, kapılar, ek binalar ve geniş bahçelerden oluşan bir külliyedir. Tac Mahal dünyanın yedi harikası arasında gösterilir.

Esma-i Hüsna

El-Vedûd

"Sevgiyi yaratan, kullarını çok seven ve onlar tarafından sevilmeyi hak eden"
Bir iyilik edersen
İhsan eder O hemen
İyiliği çok seven
El-Vedûd'a dön hemen

Mustafa YILMAZ

1447/2026
Millî Eğitim Bakanlığı
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

Selamlaşma Adabı

- Bir kişi ile karşılaştığımızda önce selam vermeliyiz.
- Selamlaşırken uygun bir ses tonu ve üslup kullanmalıyız.
- Verilen selama aynısı ya da daha güzeli ile karşılık vermeliyiz.
- İbadetlerini bölmemek için Kur'an-ı Kerim okuyana, namaz kılana ve dua edene selam vermemeliyiz.

Sahabe Hayatları

Hz. Bilal-i Habeşi

Habeş asıllı bir köle olarak 581 yılında Mekke'de dünyaya geldi. Hz. Ebu Bekir vasıtasıyla İslam'ı kabul eden Hz. Bilal, Mekke'de Müslüman olduğunu açıkça ilan eden ilk sahabilerdendir.

Müslüman olduğu için müşriklerin çeşitli eziyetlerine uğradı. Hz. Peygamber onun bu şekilde zulme uğramasına son derecede üzülürdü. Nihayetinde Hz. Ebu Bekir, bedelini ödeyerek Hz. Bilal'i kölelikten kurtarıp özgürlüğüne kavuşturdu.

Hz. Bilal-i Habeşi hicretin birinci yılında Hz. Peygamber'in emriyle ilk ezanı okudu ve İslam'ın ilk müezzini oldu. Hayatı boyunca Hz. Peygamber'in müezzinliğini yaptı. Hz. Bilal, başta Bedir olmak üzere bütün savaşlara katıldı. Mekke'nin fethedildiği gün Hz. Peygamber ile Kâbe'nin içine girdi ve fetih ezanını okudu. Resulullah'ın vefatından sonra Hz. Bilal'in üzüntüsünden hiç ezan okumadığı rivayet edilmiştir. Yıllar sonra halife Hz. Ömer'in isteğiyle Suriye'de bir defa ezan okudu ve dinleyenleri ağlattı.

Hz. Ömer'in halifeliği döneminde çeşitli fetihlere katılan Hz. Bilal-i Habeşi, 641 yılında altmışlı yaşlarında Suriye'de vefat etmiştir.

Bir Nasihat

Allah'ın (c.c.) ayetlerini tefekkür et. Kâinatın boş yere yaratılmadığını, her şeyde bir hikmet olduğunu unutma.

Günün Sorusu

Kaza orucu kaç gün tutulur?

Kaza orucu, tutulmayan gün sayısı kadardır.

Bilmece

Makamına dilekçe,
Meramına gerekçe

Dua

Sure

Meryem Suresi

Mekke Dönemi'nde inmiştir ve 98 ayettir. Adını 16-40. ayetlerde kıssası anlatılan Hz. Meryem'den alır. Bu surenin Habeşistan hicretinden önce nazil olması, bir Hristiyan ülkesi olan Habeşistan'a hicret edecek Müslümanları bilgilendirme ve hazırlama niteliği taşıdığını gösterir. Nitekim Habeşistan'a sığınan Müslümanların sözcüsü Hz. Cafer, Habeş Kralı Necaşi'nin huzurunda Meryem suresinin Hz. Yahya ve Hz. İsa'dan bahseden ilk kısımlarını okumuştur.

Surenin başında Hristiyanların inançlarında düştükleri yanlışlar izah edilir ve Hz. Zekeriya ile oğlu Yahya'nın kıssasına yer verilir. Hz. Zekeriya'nın ilerlemiş yaşına rağmen kendisine vâris olacak bir evlat istemesi ve Hz. Yahya'nın dünyaya gelişi anlatılır. Hz. Yahya'nın doğum kıssasının anlatılması, Hz. İsa'nın doğumunun benzeri ilahî bir mucizenin daha önce meydana geldiğini vurgulamak içindir. Ardından Hz. Meryem ve Hz. İsa kıssasına temas edilir. Hz. Meryem'in iffetli ve temiz oluşu, Hz. İsa'nın babasız olarak dünyaya gelmesi, Hz. Meryem'in kendi kavmi tarafından kınanması, Hz. İsa'nın beşikte iken konuşması ve kendisinin Allah'ın kulu olduğunu söylemesi anlatılır. Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olduğu iddiası, çok çirkin bir iddia olarak nitelenerek kesin bir dille reddedilir. Surede Hristiyanlar saptıkları yanlış inançtan dönmeleri, İslam'ı kabul etmeleri, içinde bulundukları şüphe, çekişme ve ihtilaflardan kurtulmaları konusunda teşvik edilir. Yahudilere de Hz. İsa ve annesine karşı yaptıkları çirkin yakıştırmalar konusunda cevap verilir.

Şiir

İnfak

Merhamet edenler, merhamet bulur,
Rabbin gadabını söndürür infak.
Kazadan, belâdan kaçar kurtulur,
Hakk'ın rahmetini indirir infak.

İslâm'da beş şartın birisi zekât,
Muhtaç kullarına Rahman'dan şefkat,
Malı temizleyip artırır kat kat,
Birleri binlere döndürür infak.

İmânın sıdkına delil, sadaka,
Sâile, mahruma olur nafaka,
İnsanı erdirir güzel ahlâka,
Nice ıstırabı dindirir infak.

Zekât bir köprü ki kalpleri bağlar,
Kardeşliği besler, huzuru sağlar,
Ne zengin zulmeder ne fakir ağlar,
Haset hislerini söndürür infak.

Bekir İsmet Çiçek

Ramazan Güzellemeleri

Ramazan bereketi, kendini itikâfta sırlıyor. Biraz kendin ol, kenara çekil, âlemi müşahede et, ibret al... Durmaksızın akan zaman ırmağı karşısında, aktif ve pasif tembelliklere biraz olsun mesafeli ol ve gayelerin gayesine yönel!

Bilal Kemikli

(Ramazan Güzellemeleri, Sufi Kitap Yayınları, İstanbul, 2021, s. 19.)

Metin

Oruç münhasıran insani bir seçimdir. İnsan da hayvan da yiyecek yer (kendini besler). Sadece insan oruç tutabilir. Oruç, insanla hayvan arasındaki farkı açıkça ortaya koyar. Yeme (beslenme) , bir zorlamaya, bir tabiat kanununa uyarak yapılır. Oruç ise iradenin en büyük ifadesidir, bir özgürlük fiilidir. Orucun en büyük anlamı, herhangi bir tıbbi sebepten ziyade bu özgürlüktür.

(...)

Oruç, ruhun bedene hâkim olmak ve geçici de olsa bu zaferi muhafaza etmek üzere yaptığı en açık teşebbüs olarak tanımlanabilir. Oruçta teşhis edilebilecek birçok başka anlam ve fayda vardır, ama onlar açıkça tali bir öneme sahiptirler. Bedenle ruh arasındaki ilişki ve ruhun ikrar edilmesi, orucun ilk ve en önemli anlamıdır.

Aliya İzzetbegoviç
(Özgürlüğe Kaçışım Zindandan Notlar, Klasik Yayınları, İstanbul, 2015, 17. Baskı, s. 214, 301.)

Dünyada Ramazan

Etiyopya

Kahve diyarı olarak bilinen Etiyopya'da iftardan hemen sonra, konu komşu toplanır ve kahve içilir. Bu kahvenin amacı, koyu bir sohbet ortamına vesile olmak ve dostlukları pekiştirmektir. Kahve içimi; abol, tona ve bereka adı verilen üç adımdan oluşur. Abol denilen ilk içim bitince kahve pişirilen kaba biraz daha su eklenir, kaynatılır ve tona içimine geçilir. Sonra yine su eklenir, kaynatılır ve bereka içiminden sonra kahve faslı bitirilir. Türk kahvesinden farklı olarak kahve telvesi süzülür.